

Ds. F. van Roest

Predikant voor ouderen te Zeist.

fvanroest@gmail.com

www.omegavoorouderen.nl

I ALGEMENE OPMERKINGEN

A. Vormen van Pastoraat

- Regulier huisbezoek door o.a. ouderlingen (zie II.1)
- Crisis pastoraat door o.a. predikant (zie II.2)
- Pastoraat aan jongeren (vormen) (zie II.3)
  - o Bezoeken
  - o Youth Alpha
  - o Jongerenkringen
  - o Jongerenvolgsysteem
- Huwelijkspastoraat (zie II.4)
  - o Marriagecourse e.d.
  - o Persoonlijk pastoraat
- Pastoraat aan ouderen (vormen) (zie II.5)
  - o Bezoeken aan senioren
    - Vitale ouderen
    - Ouderen met (zorg)beperkingen
  - o Bijbelkringen
  - o Themakringen
  - o Ouderenontmoetingen
  - o OMEGA, cursus, specials
- Pastoraat in tijden van verdriet en gemis (zie II.6)
  - o Persoonlijk pastoraat
  - o Ontmoetingen in kringverband

B. Wie hebben een taak in het pastoraat

- Predikanten, zij zijn de professionals
  - o Geven leiding
  - o Geven instructie
  - o Verlenen pastoraat waar nodig in de volle breedte van de gemeente
- Pastorale ouderlingen
  - o Worden geïnstrueerd
  - o Worden begeleid

- Leggen bezoeken af
  - Regulier
  - Incidenteel
- Ouderlingen met een bijzondere taak
  - Jeugd
  - Ouderen
  - Vorming toerusting
- Bezoekzusters en bezoekbroeders
  - Ontmoeting, aandacht en verbinding
  - Deskundigen met Pastoraal Psychologische Toerusting (PPT)
- Gemeenteleden hebben allen een pastorale taak
  - Omzien
  - Signaleren
  - Netwerken

II VORMEN VAN PASTORAAT

II.5 Pastoraat aan ouderen

- A. Omdat elke bezigheid binnen de gemeente een pastorale dimensie heeft, is het goed om ons dat voortdurend bewust te zijn.
1. In de **verkonding** is aandacht voor specifieke vragen, problemen en zorgen van ouderen.
    - Vraag: Krijgen ouderen voldoende aandacht in de prediking?
  2. Er zijn allerlei **ontmoetingsmogelijkheden** voor ouderen met een pastoraal accent: Bijbelkringen, ouderenmiddagen, ontmoetingen tussen jongeren en ouderen, maaltijden, inloopmiddagen, enz.
    - Vraag: Bereiken wij op deze wijze alle ouderen? Wie wel en wie niet? Bereiken wij de meest kwetsbare oudere gemeenteleden?
  3. Er worden gesprekken gevoerd tijdens pastorale **bezoeken**. Door goede relatie en groeiend vertrouwen ontstaan intensieve contacten. Continuïteit en trouw zijn belangrijk. Door voortdurende aandacht is men alert op specifieke problemen en hardnekkige vragen. Pastorale contact moeten gezocht worden, daarna ook onderhouden en desgewenst ook weer afgebouwd.
    - Vraag: Met welke specifieke vragen worstelen ouderen en hoe kunnen wij er passend antwoord op geven? Hoe kunnen wij met hen naar antwoorden zoeken?
- B. Belangrijk is de doordenking van de **inhoud** van het ouderenpastoraat. Waar gaat het over en waar gaat het om?

- Ouderenpastoraat is leeftijd-betrokken (ouderen hebben echt hun eigen vragen: geloof, ethiek, maatschappelijk, praktisch, enz.)
- Ouderenpastoraat is tijd-betrokken (de moderne tijd stelt ook aan senioren allerlei eigentijdse vragen)
- Ouderenpastoraat is persoon-betrokken (pastoraat is gericht op de enkeling en is daarom altijd specifiek en toegesneden op die ene persoon of dat ene echtpaar)
- Ouderenpastoraat is geloof-betrokken de ontwikkeling van en voortgang in het geloof verdienen aandacht)
- Opmerking: Ouderen lijken het stiefkind van de maatschappij. De ouderenproblematiek is decennialang voorspeld en vaak ook vooruitgeschoven. Binnen de gemeente moeten wij zo snel mogelijk deze valkuil herkennen en hierop beleid maken.

C. Ouderen kunnen zelf **verantwoordelijkheid** dragen in het kader van ouderenpastoraat. Zij hebben (levens)ervaring in gezin, kerk en maatschappij. Zij zijn ervaringsdeskundigen op het terrein van de ouderenproblematiek. Zij ervaren aan den lijve en in hun geest wat ouder worden met hen doet. Sommigen van hen kunnen hier goed op reflecteren.

- Juist op vitale ouderen zou een beroep gedaan moeten worden. Verdiende rust ontslaat niet van verantwoordelijkheid binnen de gemeente van Christus. Er is een duidelijk verschil tussen vitale ouderen en min of meer zorg afhankelijke ouden.
- Zoals jongeren betrokken worden in het jeugdwerk, kunnen ouderen verantwoordelijkheid dragen bij de aandacht voor de oudste generatie binnen de gemeente.

D. Praktische tips:

1. Inventarisering van wat er binnen de gemeente voor ouderen wordt gedaan en met wel doel.
2. De structuur van pastoraat aan ouderen inzichtelijk maken. Wie doet wat en wie is voor wat verantwoordelijk? Korte lijnen werken het best.
3. Het is goed om knelpunten in dit specifieke pastoraat te benoemen en voorstellen te doen met het oog op een oplossing.
4. Het is belangrijk om beleid in het kader van ouderenpastoraat vast te leggen en te implementeren in het beleidsplan van de (wijk)gemeente.
5. Elk jaar wordt het ouderenwerk op een vast moment geëvalueerd.

6. Een overlegstructuur creëren, dwingt tot regelmatig overleg. naar (het moderamen van) de wijkkerkenraad of naar de (algemene) kerkenraad.

E. Concreet

- Voorbeeld: In Zeist functioneert binnen een wijk 'de bediening voor ouderen'. Vier keer per jaar is dit een vorm van overleg op het terrein van ouderenpastoraat. Er wordt gerapporteerd aan de wijkkerkenraad. Er is een hecht netwerk ontstaan dat functioneert als een vangnet. Het gaat over: kringwerk, bezoekwerk, ontmoetingen, uitje, speciale avondmaal dienst voor ouderen met een beperking, enz.
- Hulpmiddel: OMEGAvorouderen. Zie de website www.omegavorouderen.nl Dit project wil een boost geven aan het ouderenpastoraat. Doel is om ouderen te helpen bij het vinden van antwoorden op hun specifieke vragen. Het gaat om bezinning, verbinding, ontmoeting, beleving, toerusting en begeleiding.

F. Een aanzet om een begin te maken: een werkgroep een opdracht verlenen

1. Inventariseren
2. Doel formuleren
3. Concrete uitwerking
4. Vaststellen van plan
5. Implementeren en uitvoeren.
6. Jaarlijks evaluatie